

**חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים
(מס הכנסה שלילי), התשס"ח-2007***

פרק א': הגדרות ופרשנות

הגדרות ופרשנות 1. (א) בחוק זה –

"בעל שליטה" ו"קרוב" – כהגדרתם בסעיף 32(9) לפקודה;

"הכנסה חודשית ממוצעת" – סך כל הכנסת העבודה של עובד בשנת מס, כשהוא מחולק במספר חודשי העבודה בפועל של העובד בשנת המס, בתוספת סך כל הכנסתו מעסק או משלח יד באותה שנת מס כשהוא מחולק ב-12, ולגבי מי שפתח עסק או מי שהחל לעסוק במשלח יד במהלך שנת מס או שחדל לעסוק בעסקו או במשלח ידו במהלך שנת מס, לגבי אותה שנת מס – כשהוא מחולק במספר החודשים שבהם העסק היה פעיל;

"הכנסה מעסק או משלח יד" – הכנסה לפי סעיף 2(1) או 8 לפקודה לאחר הניכויים שהותרו ממנה לפי כל דין ולפני הקיזוזים והפטורים שהותרו ממנה לפי כל דין, ואולם במקרה שבו סכום ההכנסה כאמור נמוך מאפס יראו את סכום ההכנסה כאפס; לענין זה, "ניכויים" – למעט ניכויים כמפורט להלן:

(1) ניכוי לפי סעיפים 17(א5), 20(א1) ו-47 לפקודה;

(2) ניכוי שהותר לפי סעיף 32(14)(ב) לפקודה;

(3) ניכוי שהותר לפי תקנות מס הכנסה (ניכויים מהכנסות משקיעים בסרט בישראל), התש"ן-1990;

(4) ניכוי שהותר לפי תקנות מס הכנסה (כללים לחישוב המס בשל החזקה ומכירה של יחידות השתתפות בשותפות לחיפושי נפט), התשמ"ט-1988²;

"הכנסה נוספת" – הכנסה שהיא אחת מאלה:

(1) קצבה שהיא הכנסה לפי סעיף 2(5) לפקודה, למעט קצבה המשתלמת לעובד בשל נכותו, בשל אבדן כושר עבודתו או בשל מותו של בן זוג;

(2) גמלה המשתלמת מאת המוסד לביטוח לאומי, לפי סימן ד' לפרק ה' ולפי פרק ו' לחוק הביטוח הלאומי;

(3) תשלום או הכנסה אחרים שקבע שר האוצר, בהסכמת שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר המשפטים ובאישור ועדת הכספים של הכנסת;

"הכנסה נוספת ממוצעת" – סך כל ההכנסות הנוספות בשנת מס כשהוא מחולק ב-12;

"הכנסת עבודה" – כהגדרתה בפקודה, למעט הכנסת עבודה שניתן לראותה גם כהכנסה נוספת או כהכנסה כמפורט להלן:

¹ התקבל בכנסת ביום ט' בטבת התשס"ח (18 בדצמבר 2007); הצעות החוק ודברי הסבר פורסמו בהצעות חוק הממשלה – 291, מיום כ"ט באדר התשס"ז (19 במרס 2007), עמ' 324; ובהצעות חוק הכנסת – 142, מיום כ"ט באדר התשס"ז (19 במרס 2007), עמ' 134.

¹ ק"ת התש"ן, עמ' 662.

² ק"ת התשמ"ט, עמ' 291.

(1) קצבה שהיא הכנסה לפי סעיף 5(2) לפקודה, המשתלמת לעובד בשל נכותו או בשל אבדן כושר עבודתו;

(2) קצבת אבדן כושר עבודה; לענין זה, "אבדן כושר עבודה" – כהגדרתו בפסקה (א3) להגדרה "הכנסה מיגיעה אישית" שבסעיף 1 לפקודה;

(3) גמלה המשתלמת מאת המוסד לביטוח לאומי לפי חוק הביטוח הלאומי, שאינה מנויה בפסקה (2) להגדרה "הכנסה נוספת";

"חודש עבודה בפועל" – לרבות תקופת חופשה שנתית, תקופת מחלה ותקופת שירות מילואים ולמעט חודש שבשלו שולמו דמי אבטלה לפי פרק ז' לחוק הביטוח הלאומי;

"חוק הביטוח הלאומי" – חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995³;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977⁴;

"חשבון בנק" – לרבות חשבון סילוקים כמשמעותו בסעיף 88א(א) לחוק הדואר התשמ"ו-1986⁵, המתנהל בחברה הבת כהגדרתה בסעיף 88א(א) לחוק האמור;

"ילד" – מי שטרם מלאו לו 19 שנים במהלך שנת המס שבשלה נתבע מענק לפי חוק זה;

"מנהל" – כהגדרתו בסעיף 1 לפקודה, לרבות סגן המנהל ששר האוצר מינה אותו לענין חוק זה, כולו או חלקו;

"עובד" – יחיד שהוא תושב ישראל, שמלאו לו 23 שנים ושהיתה לו הכנסת עבודה, בשנת המס, למעט יחיד שמתקיים בו אחד מאלה:

(1) היחיד קיבל הכנסת עבודה מאת קרובו;

(2) היחיד קיבל הכנסת עבודה מאת חבר בני אדם שהיחיד או קרובו הם בעלי שליטה בו;

"הפקודה" – פקודת מס הכנסה⁶;

"שנת המס העוקבת" – שנת המס שלאחר שנת המס שבשלה נתבע מענק לפי פרק זה;

"תושב ישראל" – כהגדרתו בפקודה, לרבות אזרח ישראלי כהגדרתו בסעיף 3א לפקודה, שהוא תושב אזור כהגדרתו בסעיף האמור.

(ב) לכל מונח אחר בחוק זה תהיה המשמעות הנודעת לו בפקודה, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.

פרק ב': מענק לעובד שכיר – מס הכנסה שלילי

2. עובד שלו ילדים בשנת המס או עובד ללא ילדים שמלאו לו 55 שנים בשנת המס, שהכנסתו החודשית הממוצעת, באותה שנת מס, היא כמפורט בפסקאות שלהלן, לפי העניין, יהיה זכאי, בכפוף להוראות סעיפים 3 עד 7, למענק בעד כל חודש עבודה בפועל בשנת המס, בסכומים המפורטים באותן פסקאות:

(1) לעובד שלו ילד אחד או שני ילדים או לעובד ללא ילדים שמלאו לו 55 שנים –

³ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210.

⁴ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

⁵ ס"ח התשמ"ו, עמ' 79.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(א) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 1,725 שקלים חדשים ופחותה מ-3,000 שקלים חדשים – סכום של 70 שקלים חדשים בתוספת 16.1% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 1,725 שקלים חדשים;

(ב) אם הכנסתו החודשית הממוצעת היא בין 3,000 שקלים חדשים ל-4,000 שקלים חדשים – סכום של 275 שקלים חדשים;

(ג) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 4,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 5,200 שקלים חדשים – סכום של 275 שקלים חדשים, בניכוי 23% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 4,000 שקלים חדשים, ואולם אם הסכום האמור נמוך מ-20 שקלים חדשים לא יהא העובר זכאי למענק;

(2) לעובר שלו שלושה ילדים לפחות –

(א) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 1,725 שקלים חדשים ופחותה מ-3,000 שקלים חדשים – סכום של 100 שקלים חדשים בתוספת 23.5% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 1,725 שקלים חדשים;

(ב) אם הכנסתו החודשית הממוצעת היא בין 3,000 שקלים חדשים ל-4,000 שקלים חדשים – סכום של 400 שקלים חדשים;

(ג) אם הכנסתו החודשית הממוצעת עולה על 4,000 שקלים חדשים ואינה עולה על 5,700 שקלים חדשים – סכום של 400 שקלים חדשים, בניכוי 23.5% מחלק הכנסתו החודשית הממוצעת העולה על 4,000 שקלים חדשים, ואולם אם הסכום האמור נמוך מ-20 שקלים חדשים לא יהא העובר זכאי למענק.

הזכאות למענק לפי סעיף 2 לא תחול על עובד שהתקיים בו, במועד כלשהו בשנת המס, אחד מאלה: 3. סייגים לזכאות

(1) לו, לבן זוגו או לילדו הסמוך על שולחנו, זכות במקרקעין, בין בישראל ובין מחוץ לישראל, שאינה דירת מגורים יחידה, ובלבד שחלקם בזכות כאמור, יחד, עולה על 50%; לעניין זה, "דירת מגורים" ו"זכות במקרקעין" – כהגדרתם בחוק מיסוי מקרקעין;

(2) בבעלותו, בהחזקתו או בשימושו העיקרי, נכס מסוג שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת;

(3) סך כל הכנסת העבודה שלו בשנת מס, כשהוא מחולק במספר חודשי העבודה בפועל של העובד בשנת המס – נמוך מ-1,725 שקלים חדשים.

עובד כאמור בסעיף 2, שהיתה לו בשנת המס הכנסה נוספת, יחולו לגביו הוראות אלה: 4. הפחתת המענק בשל הכנסה נוספת

(1) היתה הכנסתו הנוספת הממוצעת פחותה מ-1,000 שקלים חדשים – יקראו לגביו את הוראות הסעיף האמור כך שבכל מקום, במקום "4,000 שקלים חדשים" יבוא "4,000 שקלים חדשים בהפחתת הכנסתו הנוספת";

(2) היתה הכנסתו הנוספת הממוצעת 1,000 שקלים חדשים ומעלה – יקראו לגביו את הוראות הסעיף האמור כך שבכל מקום, במקום "3,000 שקלים חדשים" או "4,000 שקלים חדשים" יבוא "4,000 שקלים חדשים בהפחתת הכנסתו הנוספת", במקום "275 שקלים חדשים" יבוא "70 שקלים חדשים בתוספת 16.1% של הסכום הקובע" ובמקום "400 שקלים חדשים" יבוא "100 שקלים חדשים בתוספת 23.5% של הסכום הקובע", ואולם אם הסכום הקובע הוא אפס או נמוך מאפס – יהיה סכום המענק לגביו אפס; לעניין זה, "הסכום הקובע" – ההפרש החיובי שבין הסכום המתקבל מהפחתת הסך של 1,725 שקלים חדשים מ-4,000 שקלים חדשים לבין הכנסתו הנוספת.

5. (א) עובד כאמור בסעיף 2, שלבן זוגו היתה בשנת המס הכנסת עבודה, הכנסה מעסק או משלח יד או הכנסה נוספת, יופחתו מהמענק הקבוע לגביו בסעיף 2 או 4, לפי העניין, סכומים כמפורט להלן:
- (1) לגבי עובד שלו ילד אחד או שני ילדים ולגבי עובד ללא ילדים שמלאו לו 55 שנים – 23% מההכנסה העודפת;
- (2) לגבי עובד שלו שלושה ילדים או יותר – 23.5% מההכנסה העודפת.
- (ב) בסעיף זה, "הכנסה עודפת" – ההפרש החיובי שבין שני אלה:
- (1) סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת שלו ושל בן זוגו;
- (2) 10,000 שקלים חדשים בתוספת שני אלה: ההפרש החיובי שבין סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת של העובד, לבין 4,000 שקלים חדשים וההפרש החיובי שבין סך הכנסת העבודה, הכנסה מעסק או משלח יד והכנסה נוספת של בן זוגו של העובד לבין 4,000 שקלים חדשים.
- (ג) היה סכום המענק המחושב לפי הוראות סעיף זה נמוך מ-20 שקלים חדשים לא יהא העובד זכאי למענק.
6. (א) נקבע לעובד כאמור בסעיף 2 שכר מינימום מותאם, יקראו לגביו את הוראות הסעיף האמור ואת הוראות סעיפים 4 ו-5, ביחס לתקופה שנקבע לגביו שכר כאמור, כך שבכל מקום, במקום "1,725 שקלים חדשים", "3,000 שקלים חדשים", "4,000 שקלים חדשים" "5,200 שקלים חדשים" ו-"5,700 שקלים חדשים" יבוא סכום כאמור כשהוא מוכפל במקדם ובמקום "10,000 שקלים חדשים" יבוא "10,000 שקלים חדשים, בהפחתת מחצית ההפרש שבין שכר המינימום החודשי הממוצע לשכר המינימום המותאם שנקבע לגבי העובד".
- (ב) בסעיף זה –
- "חוק שכר מינימום" – חוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987;
- "מקדם" – היחס בין שכר המינימום המותאם לבין שכר המינימום הממוצע;
- "שכר מינימום מותאם" – סך כל שכר המינימום שנקבע לגבי עובד לפי סעיף 17(ב) לחוק שכר מינימום, בעד כל אחד מחודשי שנת המס שבשלם נקבע לגביו שכר מינימום כאמור, כשהוא מחולק במספר החודשים כאמור;
- "שכר מינימום ממוצע" – סך כל שכר המינימום לחודש, כהגדרתו בחוק שכר מינימום, בעד כל אחד מחודשי שנת המס, כשהוא מחולק ב-12.
7. (א) עובד כאמור בסעיף 2 יהיה זכאי למענק לפי הוראות פרק זה, בהתקיים כל אלה:
- (1) העובד הגיש למנהל תביעה לקבלת המענק, בטופס שקבע המנהל, בתקופה שמתום שנת המס שבשלה נתבע המענק, עד יום 30 בספטמבר בשנת המס העוקבת, ורשאי המנהל להאריך את התקופה להגשת התביעה לפי פסקה זו, אם סבר כי הדבר צודק בנסיבות העניין, עד למועד שלא יאוחר משנתיים מתום שנת המס שבשלה נתבע המענק;

⁷ ס"ח התשמ"ז, עמ' 68.

(2) כל מעביד ששילם לעובד הכנסת עבודה בשנת המס שבשלה נתבע המענק, הגיש למנהל, עד יום 30 באפריל בשנת המס העוקבת, דוח מעביד מקוון, לפי הוראות סעיף 166 לפקודה, ואם היה המעביד יחיד שהעסיק את העובד במשק ביתו הפרטי – המעביד דיווח על הכנסתו של העובד למוסד לביטוח לאומי, לפי הוראות חוק הביטוח הלאומי;

(3) לענין עובד החייב בהגשת דוח לפי סעיף 131 לפקודה – העובד הגיש עד יום 31 במאי בשנת המס העוקבת דוח עצמאי מקוון לפי הוראות סעיף 131(ב2) לפקודה, כפי שיורה המנהל.

(ב) סבר המנהל כי בנסיבות העניין אין זה צודק לשלול את זכאותו למענק של עובד שמעבידו לא הגיש דוח מעביד מקוון לפי סעיף 166 לפקודה, כאמור בסעיף קטן (א)2), או של עובד שלא הגיש דוח עצמאי מקוון לפי הוראות סעיף 131(ב2) לפקודה, כאמור בסעיף קטן (א)3), רשאי הוא להורות, על אף הוראות הסעיפים הקטנים האמורים, כי העובד יהיה זכאי למענק, ובלבד שהעובד הוכיח, להנחת דעתו של המנהל, את גובה הכנסתו בשנת המס שבשלה נתבע המענק.

(ג) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע סוגי מקרים שבהם יהיה עובד זכאי למענק אף שמעבידו לא הגיש דוח מעביד מקוון לפי סעיף 166 לפקודה, כאמור בסעיף קטן (א)2), ורשאי הוא לקבוע דרכי הוכחה חלופיות להיקף הכנסת עבודתו של העובד בשנת המס שבשלה נתבע המענק.

8. ערכון סכומים (א) הסכומים הנקובים בסעיפים 2 עד 6, יתעדכנו ב־1 ביוני של כל שנה לפי שיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון, לעומת המדד שהיה ידוע ב־1 ביוני 2007.

(ב) שר האוצר יפרסם ברשומות, עד יום 31 באוגוסט של כל שנה, את הסכומים שהתעדכנו לפי סעיף קטן (א).

9. קביעת זכאות (א) הגיש עובד למנהל תביעה לקבלת מענק כאמור בסעיף 7(א)1) יקבע המנהל, עד תום 90 ימים ממועד הגשת התביעה או עד יום 1 באוגוסט של שנת המס העוקבת, לפי המאוחר, את זכאותו של העובד למענק ואת סכום המענק בהסתמך על המידע שמסרו לו המעביד, העובד, המנכה והמוסד לביטוח לאומי, לפי הוראות חוק זה ולפי הוראות הפקודה, לפי העניין.

(ב) המנהל רשאי, ביוזמתו או לפי דרישת העובד, לתקן את קביעתו כאמור בסעיף קטן (א), בתוך שלוש שנים מיום שניתנה, אם נתגלו עובדות חדשות או אם מצא כי נפלה טעות בקביעתו זו.

10. השגה (א) חלק העובד על קביעתו של המנהל לפי סעיף 9, רשאי הוא לבקש מהמנהל, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו הקביעה כאמור, בהודעת השגה מנומקת, בכתב, לחזור ולעיין בקביעתו ולשנותה; המנהל רשאי להאריך את התקופה להגשת השגה לפי סעיף קטן זה אם סבר כי הדבר צודק בנסיבות העניין.

(ב) המנהל יתן החלטה מנומקת, בכתב, בהשגה, בתוך 90 ימים מהיום שקיבל את הודעת ההשגה או בתוך 90 ימים מהיום שהומצאו לו כל המסמכים והפרטים שנדרש המשיג להמציאם, לפי המאוחר, וימציא את החלטתו כאמור למשיג; לא נתן המנהל החלטה כאמור, במהלך תקופה זו, יראו את ההשגה כאילו התקבלה.

(ג) לא יחליט המנהל לדחות את ההשגה, כולה או חלקה, מבלי שניתנה למשיג הזדמנות להשמיע טענותיו בעל פה, אם ביקש זאת המשיג.

11. ערעור עובד הרואה עצמו מקופח מהחלטת המנהל בהשגה לפי סעיף 10, רשאי לערער עליה לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגוריו; על הערעור יחולו ההוראות לפי סעיפים 154, ו־156 עד 158 לפקודה, בשינויים המחוייבים.

12. המענק לפי פרק זה ישולם לעובד, באמצעות רשות המסים בישראל, לחשבון הבנק שלו, שעליו הודיע בתביעה שהגיש לפי סעיף 7(א)(1), במועדים כמפורט להלן, לפי העניין:
 (1) הוגשה התביעה עד יום 31 במרס בשנת המס העוקבת, ישולם המענק בארבעה תשלומים שווים במועדים אלה: ב־15 ביולי וב־15 באוקטובר בשנת המס העוקבת, וב־15 בינואר וב־15 באפריל בשנת המס שלאחריה;
 (2) הוגשה התביעה עד יום 30 ביוני בשנת המס העוקבת, ישולם המענק בשלושה תשלומים שווים במועדים אלה: ב־15 באוקטובר בשנת המס העוקבת, וב־15 בינואר וב־15 באפריל בשנת המס שלאחריה;
 (3) הוגשה התביעה עד יום 30 בספטמבר בשנת המס העוקבת, ישולם המענק בשני תשלומים שווים במועדים אלה: ב־15 בינואר וב־15 באפריל בשנת המס שלאחר שנת המס העוקבת;
 (4) האריך המנהל את המועד להגשת התביעה בהתאם להוראות סעיף 7(א)(1), יקבע את המועדים לתשלום המענק בהתאם למועד שקבע להגשת התביעה, בשינויים המחויבים.
13. (א) שולם לעובד מענק בסכום העולה על סכום המענק שהוא זכאי לו לפי פרק זה, יחזיר העובד את ההפרש שבין סכומים אלה (בסעיף זה – סכום היתר), באמצעות רשות המסים בישראל, בתוך 90 ימים מהיום שהמציא לו המנהל דרישה להחזר.
 (ב) סכום היתר יוחזר בתוספת הפרשי הצמדה, מהיום ששולם ועד ליום ההחזר, ואם שוכנע המנהל כי סכום היתר שולם בשל מעשה או מחדל של העובד בניסיון להשיג את המענק במרמה – בתוספת הפרשי הצמדה וריבית, על סכום היתר, מהיום ששולם ועד ליום ההחזר.
 (ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו־ב), רשאי המנהל להורות כי סכום היתר לא ייגבה או לא ישא הפרשי הצמדה, כאמור באותם סעיפים קטנים, אם מצא כי הדבר צודק בנסיבות העניין, לרבות בשל מצבו הכלכלי של העובד, ובלבד שלא יורה כאמור אם שוכנע שסכום היתר שולם בשל מעשה או מחדל של העובד שנעשו בניסיון להשיג את המענק במרמה.
 (ד) על סכום היתר ועל הפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיפים קטנים (א) ו־ב) יחולו הוראות פקודת המסים (גביה)⁸, כאילו היו מס.
 (ה) סכום היתר יקוזז מכל סכום המגיע לעובד לפי הוראות חוק זה.
 (ו) שר האוצר רשאי לקבוע סכום יתר מזערי לגביה ולקיצוז; קבע השר סכום כאמור לא ייגבה ולא יקוזז, לפי הוראות סעיף זה, סכום הנמוך מהסכום האמור.
 (ז) בסעיף זה ובסעיף 14, "הפרשי הצמדה וריבית" – כהגדרתם בסעיף 159א לפקודה.
14. שולם לעובד מענק בסכום הנמוך מסכום המענק שהוא זכאי לו לפי פרק זה, ישולם לעובד ההפרש שבין סכומים אלה (להלן – סכום החסר), באמצעות רשות המסים בישראל, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית על סכום החסר, מהיום ששולם המענק בחסר ועד ליום תשלום סכום החסר.
15. (א) עובד אשר הגיש תביעה לפי סעיף 7(א)(1) ומסר בה ידיעה כוזבת בנוגע לכל דבר או עניין המשפיעים על זכאותו למענק לפי פרק זה (להלן – תביעה כוזבת), דינו – מאסר שנה.

⁸ חוקי ארץ ישראל, כרך ב', עמ' (ע) 1374, (א) 1399.

(ב) עובד שהגיש תביעה כוזבת לא יהא זכאי למענק לפי חוק זה בשנת המס שבשלה נתבע המענק, בשנת המס העוקבת ובשנת המס שלאחריה.

דין מענק 16. (א) על אף הוראות כל דין, מענק ששולם לפי פרק זה לא ייחשב כהכנסה לעניין –

(1) הפקודה, או לעניין תשלומי חובה או היטלים אחרים לפי כל דין;

(2) חוק הביטוח הלאומי;

(3) חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980⁹;

(4) חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972¹⁰;

(5) חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994¹¹;

(6) חוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992¹².

(ב) זכות למענק לפי חוק זה אינה ניתנת להעברה, לשעבוד ולעיקול, בכל דרך שהיא, אלא לשם תשלום מזונות המגיעים מעובד הזכאי למענק, לפי פסק דין של בית משפט או של בית דין מוסמך.

פרק ג': מענק לעצמאי

זכאות למענק לעצמאי 17. (א) בפרק זה –

"עצמאי" – יחיד שהוא תושב ישראל, שהיתה לו הכנסה מעסק או משלח יד בשנת המס;

"שבח" – כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין.

(ב) הוראות פרק ב' לגבי עובד, יחולו גם לגבי עצמאי שלו ילדים ושלאו לו 23 שנים ולגבי עצמאי ללא ילדים שלאו לו 55 שנים, והכל בשנת המס שבשלה נתבע המענק, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) עצמאי כאמור שהכנסתו החודשית הממוצעת באותה שנת המס, היא כמפורט בפסקה (1) או (2) שבסעיף 2, לפי העניין, יהיה זכאי, בכפוף להוראות סעיפים (1)3 ו-(2), ר"4 עד 6, למענק בעד כל שנת המס, בסכומים המפורטים באותן פסקאות;

(2) עצמאי כאמור יהיה זכאי למענק לפי הוראות סעיף זה בהתקיים כל אלה:

(א) העצמאי הגיש למנהל תביעה לקבלת המענק, בטופס שקבע המנהל, בתקופה שמתום שנת המס שבשלה נתבע המענק, עד יום 30 בספטמבר בשנת המס העוקבת, ורשאי המנהל להאריך את התקופה להגשת התביעה לפי פסקת משנה זו, אם סבר כי הדבר צודק בנסיבות העניין, עד למועד שלא יאוחר משנתיים מתום שנת המס שבשלה נתבע המענק;

(ב) העצמאי הגיש דוח עצמאי מקוון עד יום 31 במאי בשנת המס העוקבת לפי הוראות סעיף 131(ב) לפקודה, כפי שיוורה המנהל;

(ג) היתה לעצמאי גם הכנסת עבודה – כל מעביד ששילם לו הכנסה כאמור הגיש למנהל דוח מעביד מקוון, לפי הוראות סעיף 166 לפקודה, ואם היה המעביד יחיד שהעסיק את העצמאי במשק ביתו הפרטי – המעביד דיווח על הכנסתו של העצמאי למוסד לביטוח לאומי, הכל לפי הוראות סעיף 7(א)2);

⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30.

¹⁰ ס"ח התשל"ב, עמ' 87.

¹¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 156.

¹² ס"ח התשנ"ב, עמ' 205.

(3) קבע המנהל את זכותו של עצמאי למענק כאמור בסעיף 9, יחולו לגבי סכום המענק הוראות אלה:

(א) בשנת המס העוקבת ובשלוש שנות המס שלאחריה (בפרק זה – שנות הקיזוז), יקוזז המענק כנגד המס שהעצמאי חייב בו בשל הכנסה מכל מקור שהוא, לרבות שבה, שהפיק בשנת המס שבשלה נתבע המענק ובשלוש שנות המס שלאחריה (בפרק זה – שנות ההפקה);

(ב) לא קוזז כל סכום המענק בשנות הקיזוז כאמור בפסקת משנה (א), ישולם לעצמאי, באמצעות רשות המסים בישראל, סכום המענק שנתו לאחר הקיזוז כאמור בפסקת המשנה האמורה (בפסקה זו – סכום ההפרש), בניכוי 25% מסכום ההפרש; סכום הפרש ישולם לחשבון הבנק של העצמאי, שעליו הודיע בתביעה שהגיש לפי פסקה (2)(א), ב־15 ביולי בשנת המס הראשונה שלאחר שנות הקיזוז;

(ג) קיזוז כאמור בפסקת משנה (א) ייעשה אם העצמאי הגיש דוח עצמאי מקוון לפי סעיף 131(ב2) לפקודה, לגבי שנת המס שלפני שנת המס שבה מבוצע הקיזוז, והוראות פסקת משנה (ב) יחולו אם העצמאי הגיש דוח עצמאי מקוון לגבי כל אחת משנות ההפקה;

(ד) הוראות פסקאות משנה (א) ו־(ב) לא יחולו אם פנקסיו של העצמאי לשנת המס בשלה נתבע המענק נקבעו כבלתי קבילים קביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור.

(ג) עצמאי, שהיתה לו גם הכנסת עבודה ממוצעת שסכומה עולה על 1,725 שקלים חדשים, בשנת המס, לא יחולו עליו הוראות פרק זה, ויחולו עליו, לגבי אותה שנת מס, הוראות פרק ב'; לעניין זה, "הכנסת עבודה ממוצעת" – סך כל הכנסת העבודה בשנת המס כשהוא מחולק במספר חודשי העבודה בפועל באותה שנת מס.

18. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוען של הוראות פרק זה, לרבות לעניין –

(1) דרכי הוכחה בדבר מועד פתיחת עסק, תחילת עיסוק במשלח יד, חדילה מעיסוק בעסק או במשלח יד, הכל לעניין ההגדרה "הכנסה חודשית ממוצעת";

(2) הוראות בדבר אי־תחולת הוראת סעיף 17(ב)(3)(ג) לגבי מי שאינו חייב בהגשת דוח שנתי כמשמעותו בסעיף 131 לפקודה, לפי סעיף 134א לפקודה;

(3) הוראות ותיאומים נדרשים לעניין תשלומי יתר של מס שקוזז ושל החזר סכום ההפרש, כאמור בסעיף 17(ב)(3)(א) ו־(ב), לרבות לעניין דחיית שנות הקיזוז, דחיית שנת התשלום של סכום ההפרש, הקטנת המענק הניתן לקיזוז ולתשלום לפי הוראות הסעיף האמור, והכל אם פקיד השומה פעל בהתאם לסמכותו הקבועה בחלק ט' לפקודה, והמנהל נוכח כי סכום המענק שנקבע לפי הוראות פרק זה גבוה מסכום המענק שהעצמאי זכאי לו, או אם פנקסיו של העצמאי נקבעו כבלתי קבילים קביעה שאינה ניתנת לערר או לערעור, לאחת או יותר משנות הקיזוז;

(4) הוראות ותיאומים נדרשים, לרבות תנאים נוספים לתחולת הוראות פרק זה, בנוגע לאופן קביעת הכנסתם של המפורטים להלן, ובנוגע לדרכי הוכחתה, לרבות דוחות נוספים או מידע נוסף שיידרשו לגבי כל אחד מאלה:

(א) עצמאי שהוא שותף בשותפות;

(ב) עצמאי שהוא חבר קיבוץ או חבר אגודה שיתופית, אשר בחישוב הכנסתו חלות הוראות סעיפים 54 עד 62 לפקודה, לפי העניין;

- (ג) עצמאי שהוא חבר בחברת מעטים, כמשמעותה בסעיף 64 לפקודה;
- (ד) עצמאי שהוא הנישום בחברה משפחתית; בפסקה זו, "נישום" ו"חברה משפחתית" – כמשמעותם בסעיף 64א לפקודה;
- (ה) עצמאי שהכנסת בן זוגו באה ממקור הכנסה המפורט בסעיף 66(ד)(1) עד (3) לפקודה;
- (ו) עצמאי שעובד יחד עם בן זוגו במקום עיסוק קבוע, כהגדרתו בסעיף 66(ה)(1) לפקודה;
- (ז) עצמאי שהוא בעל שליטה בחברה נשלטת זרה; בפסקה זו, "בעל שליטה" ו"חברה נשלטת זרה" – כמשמעותם בסעיף 75 לפקודה.

פרק ד': הוראות כלליות

19. (א) סמכויות המנהל לפי פרק שני לחלק ח' לפקודה, יהיו נתונות לו ככל שנדרש לצורך ביצוע הוראות חוק זה, בשינויים המחוייבים.
- (ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א) ועל אף הוראות כל דין, רשאי המנהל לקבל מאת המוסד לביטוח לאומי כל מידע מסוג שקבע שר האוצר, בהתייעצות עם שר הרווחה והשירותים החברתיים ושר המשפטים, אשר הגיע אל המוסד לביטוח לאומי אגב ביצוע תפקידו, והנדרש למנהל לצורך מילוי תפקידו לפי חוק זה, והכל באופן ובמועד שקבע שר האוצר כאמור.
20. מי שהוסמך לפי סעיף 227 לפקודה יהיו נתונות לו הסמכויות כאמור באותו סעיף לשם מניעת עבירות לפי חוק זה או לשם גילויין.
21. סעיף 236 לפקודה יחול על ייצוג עובד ועצמאי לעניין חוק זה, בשינויים המחוייבים.
22. על המצאת הודעות לפי חוק זה יחולו הוראות סעיף 238 לפקודה.
23. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה.

פרק ה': תיקונים עקיפים – דיווח מקוון

24. בפקודת מס הכנסה¹⁵ –
- (1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "עסק" יבוא:
"פלט" – כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995¹⁴;
- (2) בסעיף 131, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
"2(ב) (1) יחיד החייב בהגשת דוח לפי סעיף קטן (א)(1) עד (4), (א5), (ג5), (ד5) ו-6), ויש לו הכנסה לפי סעיף 2(1), (2) או (8), יגיש את הדוח לפי הוראות סעיף זה באופן מקוון, כפי שיוורה המנהל, בצירוף הצהרה בטופס שקבע המנהל שלפיה הפרטים והידיעות שמסר בדוח הם נכונים ומלאים, וכן פלט חתום בידיו של הדוח האמור (להלן – דוח עצמאי מקוון);
- (2) יחיד כאמור בפסקת משנה (1) שלא הגיש דוח עצמאי מקוון, יראוהו, לעניין הוראות לפי פקודה זו, כמי שלא הגיש דוח;
- (3) הוראות לפי פקודה זו, לעניין דוח לפי סעיף 131, יחולו על דוח עצמאי מקוון, אלא אם כן נאמר במפורש אחרת.";

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשס"ח, עמ' 79.

¹⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

- (3) בסעיף 132, בסעיף קטן (ב), אחרי פסקה (1) יבוא:
 "1א) יחיד החייב בהגשת דוח עצמאי מקוון – יגיש אותו עד יום 31 במאי שלאחר שנת המס שלגביה מוגש הדוח";
- (4) בסעיף 166, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:
 "ב) מעביד או מנכה יגיש דוח כאמור בסעיף קטן (א) לגבי תשלום הכנסת עבודה לעובד (טופס 0126) ולגבי תשלום הכנסה חבת ניכוי (טופס 0856), באופן מקוון, כפי שיורה המנהל, עד יום 30 באפריל שלאחר שנת המס שלגביה מוגש הדוח, בצירוף הצהרה בטופס שקבע המנהל שלפיה הפרטים והידיעות שמסר בדוח הם נכונים ומלאים, וכן פלט חתום בידיו של הדוח האמור (להלן – דוח מעביד מקוון ודוח מנכה מקוון, לפי העניין).";
- (ג) בסעיף זה –
 "הכנסה חבת ניכוי" – תשלומים שנקבעו לפי סעיף 164 כהכנסה לעניין הסעיף האמור, כמפורט להלן:
 (1) עמלת ביטוח;
 (2) שכר אמנים, שכר בוחנים, שכר מרצים, שכר מעניקי שירותי משרה, שכר דירקטורים ושכר ספורטאים;
 (3) שכר סופרים;
 (4) תשלום בעד עבודה חקלאית או תוצרת חקלאית;
 (5) תשלומים בעד עבודות בניה או עבודות הובלה;
 (6) תשלומים בעד עבודות הלבשה, עבודות מתכת, עבודות חשמל ואלקטרוניקה ועבודות הובלה;
 (7) תשלומים בעד עיבוד יהלומים או בעד מסחר ביהלומים;
 (8) תשלומים בעד שירותים או נכסים;
 "עובד" – למעט עובד העובד במשק ביתו הפרטי של יחיד";
- (5) אחרי סעיף 195 א יבוא:

"סימן ו': עיצום כספי לעניין דוח מקוון

- עיצום כספי 195ב. על אף הוראות סימן ג', היה למנהל יסוד סביר להניח כי לא הוגש דוח מקוון, עד המועד האמור בסעיף 132 או 166, לפי העניין (בסימן זה – ההפרה), רשאי הוא להטיל על המפר עיצום כספי בסכום כמפורט להלן, בשל כל חודש מלא של פיגור בהגשת הדוח:
 (1) יחיד שלא הגיש דוח עצמאי מקוון לפי סעיף 131(ב) – 1,000 שקלים חדשים;
 (2) מעביד שלא הגיש דוח מעביד מקוון או מנכה שלא הגיש דוח מנכה מקוון, לפי סעיף 166 – 1,500 שקלים חדשים.

דרישת עיצום כספי 195ג. עיצום כספי על הפרה לפי סעיף 195ב ישולם לפי ותשלומי
דרישה בכתב של המנהל, בטופס שקבע (בסימן זה – הודעת החיוב), בתוך 30 ימים מיום משלוח הודעת החיוב; בהודעת החיוב יפורטו, בין השאר, פרטי ההפרה שבשלה הוטל העיצום הכספי ושיעורו, וכן ייכלל בה מידע בדבר הזכות לטעון טענות בפני המנהל, כאמור בסעיף 195ד.

כתב טענות 195ד. (א) יחיד, מעביד או מנכה, שנשלחה לו הודעת חיוב רשאי, בתוך 30 ימים מיום משלוח ההודעה כאמור, להגיש למנהל, בכתב, את טענותיו לעניין הטלת העיצום הכספי ושיעורו (בסעיף זה – כתב טענות); לכתב הטענות יצורף תצהיר המאמת את העובדות המפורטות בו.

(ב) הגיש יחיד, מעביד או מנכה, כתב טענות למנהל, יחליט המנהל על יסוד כתב הטענות והתצהיר האם להשאיר את הודעת החיוב על כנה, או לבטלה, ורשאי הוא, לשם קבלת החלטה כאמור, לזמן את מגיש כתב הטענות, לדיון בפניו; הודעה על החלטת המנהל לפי סעיף קטן זה תישלח למגיש כתב הטענות.

(ג) אין בהגשת כתב טענות לפי סעיף זה כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי במועד האמור בסעיף 195ג.

(ד) שולם העיצום הכספי והחליט המנהל לפי סעיף זה לבטל את הודעת החיוב, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961¹⁵ (בסימן זה – חוק פסיקת ריבית), מיום תשלומו ועד יום החזרתו.

עדכון סכום העיצום 195ה. (א) עיצום כספי יהיה לפי סכומו המעודכן ביום משלוח הודעת החיוב, ואם הוגשה עתירה, ובית המשפט הדין בעתירה הורה על עיכוב תשלומו – לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בעתירה.

(ב) סכום העיצום הכספי יתעדכן ב-1 בינואר של כל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), לפי שיעור עליית המדד הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון בשנה שקדמה לו, ולעניין יום העדכון הראשון – לעומת המדד שהיה ידוע ב-1 בינואר 2008; הסכום האמור יעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים.

(ג) המנהל יפרסם, בהודעה ברשומות, את סכום העיצום הכספי המעודכן.

¹⁵ ס"ח התשכ"א, עמ' 192.

1195. לא שולם עיצום כספי במועד יתווספו עליו, לתקופת הפיגור, הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית, עד לתשלומו (בסימן זה – תוספת פיגורים).
1195. על גביית העיצום הכספי ותוספת הפיגורים תחול פקודת המסים (גביה).
- 195ח. (א) תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של יחיד, מעביד או מנכה, בשל ההפרה.
- (ב) הוגש נגד יחיד, מעביד או מנכה, כתב אישום על עבירה לפי סעיף 216(4) או (א4), לא יחויב בשלה בתשלום העיצום הכספי, ואם שילם – יוחזר לו הסכום ששילם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית, מיום תשלומו עד יום החזרתו.
- 195ט. (א) אין בהגשת עתירה לבית משפט על חיוב בתשלום עיצום כספי לפי סימן זה, בהתאם לפרט 32(5) בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁶, כדי לעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא בהסכמת המנהל או אם בית המשפט הורה על כך.
- (ב) התקבלה עתירה כאמור בסעיף קטן (א) לאחר ששולם העיצום הכספי, יוחזר העיצום הכספי בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית, מיום תשלומו ועד יום החזרתו;
- (6) בסעיף 216, אחרי פסקה (4) יבוא:
- "(א4) לא הגיש במועדו דוח מנכה מקוון או דוח מעביד מקוון, לפי הוראות סעיף 166";
25. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁷, בתוספת הראשונה, בפרט 32, אחרי פסקה (4) יבוא:
- "(5) החלטה של המנהל לפי סימן ו' בפרק שני לפקודת מס הכנסה¹⁸."
- פרק ו': תחילה, תחולה והוראות שעה**
26. (א) תחילתו של פרק ב' ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008) או במועד כניסתן לתוקף של תקנות שהותקנו לפי סעיף 19(ב), לפי המאוחר, והוראות הפרק האמור הנוגעות לתשלום מענק יחולו בעד חודשי עבודה בפועל של עובד בשנת המס 2007 או בשנת המס הראשונה שבו חל מועד כניסתן לתוקף של תקנות כאמור, לפי המאוחר, ואילך.

¹⁶ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

¹⁷ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התשס"ז, עמ' 411.

¹⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(ב) תקנות ראשונות לפי סעיף 19(ב) יובאו לאישור ועדת הכספים של הכנסת בתוך ארבעה חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

(ג) על אף הוראות פרק ב' ובכפוף להוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשנות המס 2008 ו-2009 ישולם מענק בעד חודשי עבודה בפועל בשנות המס 2007 ו-2008 רק לעובד שהוא תושב אזור שילוב; בפרק זה, "תושב אזור שילוב", מי שכתובת מגוריו, לפי מרשם האוכלוסין כמשמעותו בחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965¹⁹, באזורים שנקבעו לפי סעיף 59(א) לחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד-2004²⁰, לעניין שילוב מקבלי גמלאות בעבודה.

(ד) לגבי מענק המשולם לעובד בעד חודשי עבודה בפועל בשנת המס 2007, ייקראו סעיפים אלה כך:

(1) בסעיף 7(א), בפסקה (2), במקום "30 באפריל" יבוא "30 ביוני" ובפסקה (3),

במקום הסיפה החל במילים "דוח עצמאי מקוון" יבוא "דוח כאמור";

(2) בסעיף 12(א), פסקאות (1) ו-(2) – יימחקו;

(3) בסעיף 166 לפקודה, במקום "30 באפריל" יבוא "30 ביוני".

27. (א) תחילתו של פרק ג' ביום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009), והוראותיו יחולו בעד הכנסה חודשית ממוצעת שהופקה בשנת המס 2008 ואילך.

פרק ג' – תחילה, תחולה והוראת שעה

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), לגבי שנת המס 2008 יחולו הוראות פרק ג' בעד הכנסה חודשית ממוצעת שהופקה באותה שנת מס רק בידי עצמאי שהוא תושב אזור שילוב.

28. (א) תחילתם של סעיפים 1, 166, 195 עד 216 לפקודה, כנוסחם בסעיף 24(1), (4), (5) ו-(6) לחוק זה, ופרט 32(5) בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, כנוסחו בסעיף 25 לחוק זה, ביום כ"ג בטבת התשס"ח (1 בינואר 2008), והוראות הסעיפים האמורים יחולו לעניין דוח מעביד מקוון ודוח מנכה מקוון שיש להגישם לגבי שנת המס 2007; ואולם, בשנת המס 2008, בסעיף 166(ב) לפקודה, כנוסחו בסעיף 24(4) לחוק זה, במקום "30 באפריל" יקראו "30 ביוני".

פרק ה' – תחילה, תחולה והוראת שעה

(ב) תחילתם של סעיפים 131 ו-132 לפקודה, כנוסחם בסעיף 24(2) ו-(3) לחוק זה, ביום ה' בטבת התשס"ט (1 בינואר 2009), והוראות הסעיפים האמורים יחולו לעניין דוח עצמאי מקוון שיש להגישו לגבי שנת המס 2008.

רוני בר־און
שר האוצר

אהוד אולמרט
ראש הממשלה

דליה איציק
יושבת ראש הכנסת

שמעון פרס
נשיא המדינה

¹⁹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 270.

²⁰ ס"ח התשס"ד, עמ' 70.